

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . . 7.— „
 Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și străinătate:
 Pe un an . . . 40.— franci
Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

REDACȚIA

și
ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi N-rul 1/a
INSERTIUNILE
 se primesc la administrație.
 Mulțumite publice și Loc
 deschis costă șirul 20 fil.
Manuscrise nu se înapoiază.

ROMÂNUL

Ultima oră.

RUȘII SE RETRAG.

(A. T. U.) Rușii se retrag de la granița germană, austriacă și română, distrugând magazile și arsenalele. Rusia nu va putea să satisfacă făgăduielile făcute Franței, și-a pornit un război ofensiv în contra Germaniei. Informații particulare spun, că Rușii au părăsit Varșovia (fără de necrezut, fiind acest oraș fortificat pentru cea mai îndelungată rezistență. Red. Rom.) La granița austriacă toate liniile căilor ferate au fost distruse. Hoarele sunt lăsate în voia întâmplării. Populația polonă așteaptă cu dor intrarea trupelor austriace.

Cracovia. — Rușii nu se pot împotrivi năvălirilor germane. Aproape pe întreaga linie își retrag trupele spre un punct de concentrare mai în lăuntrul țării.

O persoană cunoscută sosită din Varșovia spune că guvernorul Varșoviei Silinsky a chemat la sine 200 de cetățeni și după ce le-a ținut o vorbire mai lungă le-a încredințat dor orașul. Apoi întreagă garnizoana Varșoviei împreună cu statul major al ei a părăsit orașul ducând cu sine și arhiva: tezaurul fusese de mai înainte expedit în lăuntrul Rusiei. Populația privea cu încredințare plecarea armatei. Orașul e liniștit. Sosi-rea trupelor germane se așteaptă în fiecare clipă.

DEFACEREA POLONIEI DE RUSIA.

Varșovia. — Azi s'a constituit guvernul național polon anunțând desfacerea Poloniei din trupul Rusiei.

DURATA MORATORULUI.

Budapesta. — Conform hotărârilor de până acum guvernul a instituit moratoriul pe durata până la 1 Octombrie.

SCOATEREA MUNCITORILOR ITALIENI DIN FRANȚA.

Paris. — Guvernul francez a provocat pe muncitorii italieni, ca în timp de 24 de ore să părăsească țara.

Carol Francisc Iosif.

Budapesta, 5 August.

S'a întâmplat Miercuri pe cheiul unei gări din Budapesta.

Lumea era în fierbere. Gara înfesată de militari. Se așteptau trenuri militare, cari transportau trupe pe câmpul de război.

Un tânăr colonel înconjurat de ofițeri aștepta și el trenul, ce avea să sosească peste câteva minute. Și-l aștepta cu răbdare deși arșița și mulțimea îngrămadită făcea un năduf năbușitor. Era tânărul moștenitor al coroanei austro-ungare, trimis anume de ilustrul său unchiu să dea oștenilor cari pleacă la război, urările și binecuvântarea sa împărătească.

Trenul are să sosească în zece minute. Principele vorbește prietenește cu toți. De toate se interesează. Astăzi a avut o inspecție de trupe. Colbul ridicat de copitele cailor i-a acoperit cu o bură ușoară haina. I se aduce dejunul. Pe o roată de mașină din apropiere se așează o scândură, pe scândură o pânzătură. Menu-ul e alcătuit din două bucăți de pâine cu jambon.

Dar un șuerat anunță apropierea trenului. Principele îi iese în cale și-l așteaptă. Când mașina alunecă greoaie pe lângă dânsul se adresează cu dragoste către mașinist:

— Să ai grije de ostașii mei!

Omul înnegrit de cărbuni și funingine stă înduioșat și-i făgăduiește, că așa o să facă.

Principele trece dealungul vagoanelor. Fața-i devine mai gânditoare. Strigăte de bucurie izbucnesc din piepturile sutelor de voinici, iar el salută militărește și le urează

izbândă: salutul și urările trimise de bătrânul monarh.

În ultimele vagoane de clasa întâia și a doua sunt ofițerii. Când îl zăresc, cu toții năvălesc afară și se înșirue în fața vagoanelor. Principele strânge mâna fiecăruia, îi întreabă rând pe rând de familie, de cele lăsate pe acasă. Ochii-i sunt plini de căldură, de îmbărbătare și recunoștință. Astfel știe el talmăci cuvântul Donnitorului.

Deodată însă se petrece o scenă de neuitat. Ofițerii cari stau pătrunși de însemnătatea clipei, gândindu-se la războiul, unde merg, la bătrânul împărat, în numele căruia se luptă și văzând în fața lor pe urmașul lui, merit să fie și el odată stăpân de oști și țări, nu se mai pot stăpâni; cu mișcări repezi și gingașe totodată ridică pe principe pe umerii lor, și-l duc dealungul vagoanelor din cari izbucnesc tumultoase strigăte de „hoch!” „éljen!” și „nazdar!”

La ultimul vagon se opresc. Un maior și un locotenent îl mai țin pe umeri. Ceilalți îi înconjură. Săbiile zbor din teacă și ofițerii făgăduiesc tânărului principe credință până la moarte:

— Trăiască împăratul! Trăiască dinastia!

Principele e adânc mișcat. Ofițerii îl duc pe umeri iarăș îndărăt. Iar el pune pe toate cele optzeci de genți de serviciu ale lor autogramă sa.

Dar sfertul de cias a trecut. Trenul se pune în mișcare, soldații izbucnesc în urale. Ofițerii sar pe treptele vagoanelor și-și iau prin semne rămas bun.

Principele îi salută și el. Privește lung,

Plecarea rezerviștilor.

— Raport special. —

Orăștie, 4 August 1914.

Regimentul de infanterie nr. 64, care-și are garnizoana în Orăștie pentru două batalioane, pentru un batalion în Abrud, și pentru unul în Trebinje, și-a început lucrările de mobilizare imediat după decretarea mobilizării parțiale.

Entuziasmul și promptitudinea cu care s'au prezentat rezerviștii noștri la comanda militară, a pus în uimire și în respect și pe cei mai inversunați contrari ai neamului românesc.

Lucrările au mers, în consecința promptei prezentări, atât de bine, încât Duminecă în 2 August au și plecat o parte a rezerviștilor cu tren separat.

Înainte de plecare s'a celebrat în curtea casarmei slujba bisericească prin d. presbiter gr. or. rom. V. Domșa. D. protopop a ținut o frumoasă cuvântare feciorilor noștri, după care a urmat depunerea jurământului și apoi cuvântarea colonelului în l. germană, talmăcită în românește prin d. căpitan Dim. Florianu. Din curtea casarmei plecă apoi ceata flăcăilor noștri în frunte cu drapelul regimentului, cu o companie de onoare și cu muzica militară, care cânta marsul „Prinz Eugen” și mai multe marsuri românești, spre gară.

La gară s'a adunat un public de peste 5000 de oameni din oraș și din jur.

Muzica cânta. Damele române aruncau flori asupra ostașilor, pentru cari mulțumiau cu aclamări de: Să trăiască! Vivat! Să piară Sârbii!

După invaginare sună gornul, încă un adio, să trăiască, și trenul pleacă.

Doamne ajută-ne, zicem noi și venim în oraș.

Aceștia au plecat, dar de atunci alte mii sunt în loc.

Totul merge în ordine exemplară. — Nici un incident neplăcut! Toată lumea constată cu respect, ce voinici sunt flăcăii români!

Reprezentanța orașului a luat act oficios despre faptul amintit și în aducere aminte, a decretat unanim a *da regimentului 64* suma de 2000 cor. (două mii cor.) pentru ca din această sumă, să se facă fond în favorul lui.

Pe cum vedeti, Stimate Dle redactor, entuziasmul și dragostea de țară și de casa domniitoare se dovedește și de astă dată ca o veche și neschimbată virtute românească!

Să dea Dumnezeu, ca și răsplata să fie în raport cu jertfele aduse.

În fine îți mai raportez în grabă, că intelectualii din Orăștie, în frunte cu Dr. Aurel Vlad, protopopul V. Domșa, Dr. Silviu Moldovan, Dr. Aurel Muntean, Dr. E. Papiu, Dr. O. Sglimbea, I. Vulcu și alții au predat dlui vicecomite o a-

dresă prin care declară, că în aceste timpuri de mare însemnătate, noi Români gata suntem a jertfi sânge și avere pentru patrie și tron și îl roagă pe d. vicecomite să aducă această manifestare de loialitate, la cunoștința tronului regal.

Tot odată îl roagă pe d. vicecomite să sprijinească acest bun popor cu aceeași dragoste, cu care gata e și acum să-și jertfească viața pentru binele țării.

Raportor.

Ție...

Nu te mira, că-ți ocolesc privirea:
 Mi-e teamă, că mă dori și că m'alungi.
 Mi-e teamă de căința, care plânge
 În ochii-ți negri, mari, cu gene lungi.

Mai bine să rămân așa deoparte.
 Să nu te văd: să te presimt abia...
 O, de-ai putea tu ști, cât e de dulce,
 Cum cântă 'n mine-atunci tăcerea mea!...

I. COSTA.

lung în urma lor, și nu se mișcă până ce trenul nu dispăre cu totul.

Sosește alt tren. Se oprește, să ia apă. Soldații sar din vagoane. Băieți voinici arși de soare. Cu toții grăbesc spre fântână. Deodată însă zăresc pe tânărul principe.

Și, tineri fără mustețe, voinici în vârstă și bărbați, năvălesc deodată spre dânsul cad în genunchi în fața lui și-i sărută hainele și încălțămintele. Un regiment întreg îl înconjură.

Iarăș e ridicat pe umeri și iarăș izbucnesc uralele: „hoch”, „éljen”, „nazdar”, de parcă trei neamuri diferite, și adeseori vrăjmașe s'au unit acum în acelaș suflet.

Un maior se apropie de principe.

— Dați-mi voie, Alteță, să Vă arăt ceva.

Ușa unui vagon se dă în lături, și în umbră se deslușește capul unui cal.

— E calul meu! E întâiul meu cal de ofițer! — strigă principele, sare în vagon și începe să desmierde capul dobitocului.

— E frumoasă amintirea asta. Calul meu, de pe când eram sublocotenent.

Și mângâie iarăș calul, apoi îi spune ordonanței, să aibă grijă de el.

Apoi sare jos și stă de vorbă cu ofițerii. Scenele de mai adineauri se repetă, cu mai mare putere și cu mai mare entuziasm...

Și ostășimea pleacă la răsboi...

România.

Opinia generală în România.

Unul din personagiile politice cele mai în măsură de a cunoaște situația, spunea: „Ar fi o nebunie să ne aruncăm singuri în foc câtă vreme vom putea sta deoparte. Ori de ce parte am fi, aruncându-ne dela început în luptă, am atrage asupra noastră toată furia unui dușmn de zece ori mai puternic decât noi și am fi fără îndoială zdrobiți.

Până să ajungă să se ciocnească cu dușmanul de forțe egale, ori care dintre beligeranți ne-ar zdrobi definitiv pe noi.

De altfel politica tradițională a voivozilor noștri cuprinși totdeauna între vecini prea puternici aceasta a fost: să se ferească să ia parte unora sau altora, să nu se pronunțe decât atunci când erau siliți la asta. Numai așa ne-am putut strecura noi de-alungul veacurilor deși am fost înconjurați de state mai puternice decât noi și de popoare totdeauna gata să ne înghită. Când Constantin Brâncoveanu n'a mai ținut socoteală de această politică tradițională și s'a declarat pe față de partea Rușilor și împotriva Turcilor am primit cea mai puternică lovitură prin desființarea domniilor pământene și intronarea regimului fanariot. De ce am proceda deci altfel de data asta câtă vreme vom putea să ne ferim de grozăvia ce se deslănțuiește asupra Europei.

Va trebui fără îndoială să luăm măsuri de siguranță, să mobilizăm pentru a fi gata de orice eventualitate.

De altfel toate țările europene, față de groaznica catastrofă ce se anunță au luat măsuri militare.

Au mobilizat în afară de marile puteri, Elveția, Belgia, Olanda, Turcia. Când cei ce se încera sunt la granițele noastre, trebuie fără îndoială să mobilizăm și noi și să așteptăm cu arma la picior până când unul sau altul dintre vecinii noștri ne vor provoca sau

până când interesele noastre vitale ne vor cere să intervenim. Din partea triplei alianțe suntem asigurați că nu vom fi provocați; de aci nu ni se cere decât să stăm liniștiți. Pericolul e deocamdată din partea Rusiei.

Dacă nici de aici nu vom fi provocați, vom sta liniștiți și vom aștepta desfășurarea evenimentelor. Dacă vom interveni în urmă, vom face-o numai atunci când intervenția noastră va fi hotărâtoare”.

Alături de tripla alianță dar cu rezerve diplomatice, cari se înțeleg.

— Dintr'un interview. —

„Gazeta Transilvaniei” publică un interview cu un diplomat român. Reținem:

„Veți admite trecerea Rușilor peste teritoriul României?”

— Din cele spuse până acum veți înțelege că asta la nici un caz n'o putem admite. În momentul când Rușii vor pune piciorul pe pământ românesc ne va avea pe toți în față. Oștirea țării românești se va opune până la ultima suflare. Căci înțelegi că în momentul când Cazacii vor descinde pe teritor românesc a sunat clopotul de moarte al independenței noastre. Și când potopul rusesc se va vărsa peste țărișoara noastră nu va mai fi putere — noi cel puțin nu vom mai avea această putere — care să-i scoată din cuprinsul acestei țări.

„Va să zică d-voastră vă declarați pentru tripla alianță?”

— Da și nu. Dacă Rusia ar încerca să intre pe teritoriul nostru, se înțelege dela sine că opunând noi rezistență Rușilor și angajând armata noastră împotriva lor, prin aceasta vom da desigur un sprijin Triplei Alianțe.

Dar noi avem un angajament și față de tratatul dela București. Pe acesta se întemeiază prestigiul nostru, siguranța și onoarea țării noastre. Cine se atinge de el, fi oricine acela, se va găsi în față cu oastea noastră.

Un aeroplan deasupra Iașilor.

Se scrie din Iași: Luni la amiază un aeroplan a fost văzut evoluând deasupra orașului nostru. Aeroplanul, după câteva virajuri s'a îndreptat în direcția Basarabiei. Se presupune că ar fi un aeroplan militar rusesc.

Neutralitatea se respectă.

Din Sinaia suntem anunțați în ultimul moment că atât guvernul rus cât și cel austriac au dat ordine urgente ca toate trupele să fie retrase dela frontiera noastră.

Confiscat!

Confiscat!

Regele Carol.

Correspondentul dela Sinaia al ziarului „Universul” raportează următoarele ziarului său:

— Am avut ocazie să stau de vorbă cu D. Dissescu, fost ministru, asupra consiliului de coroană de ieri. D. Dissescu, care și d-sa a luat parte la acest consiliu, a spus următoarele:

„Am plecat după terminarea consiliului, cu impresiunea că M. S. Regele, prin atitudinea sa de ieri, este și mai mare decât până acum. N'am văzut niciodată ceva mai grandios, decât consiliul de coroană de ieri”.

Cătră femeile române din Ungaria.

— Pentru viitoarele zile de urgie! —

Femei române!

Imprejurări triste au determinat monarhia habsburgică să ia armele și să iasă pe câmp de onoare.

Am apucat vremuri de restricte și de greă răspundere.

Soții, fiii și frații noștri sunt chemați să steaguri spre a-și vărsa sângele lor pentru căstea și apărarea patriei, iar voinicii noștri au ieșit în rânduri și s'au prezentat cu toții în valca și strămoșeasca fidelitate pentru tronul habsburgic.

Groază, milă și sfâșietoare durere sbuciumă inimile noastre duiioase, în aceste zile de greă cumpănă. O rană adâncă ne sapă în suflet, greă pentru iubiții depărtați.

Femei române! Acum însă este rândul nostru să ne arătăm demne de acești bravi ostași. Cu putere isvorită din judecata noastră să lvingem gemetele și slăbiciunea, cu toatele să ridicăm deodată și să sărim de ajutor.

Să fim conștii că și noi ca mame, soții, surori sau fiice putem aduce nemăsurate servicii. Dela noi trebuie să pornească îmbărbătarea curajului pentru toți cei ce pleacă să-și împlinescă sfânta datorință.

Cu frunțile ridicate să cugetăm cum am putea alina mizeria și nenorocirea ce bântuie poporul în acesfe clipe fatale. Dela inimile noastre milostive și darnice atârnă ușurarea durerii și dela energia și curajul nostru depinde înmătățirea stărilor economice.

Uniunea femeilor române din Ungaria va trebui să se consacre în aceste vremuri de răsboi unei acțiuni comune de ajutorare.

Este datorința femeilor ca astăzi să aducă jertfele lor materiale și morale pentru alina suferințelor.

Apelez dar la toate Reuniunile de femei române, precum și la toate centrele românești care se găsesc femei cu inimă nobilă, să se organizeze pentru a fi de ajutor celor necăjiți pe cale materială și morală.

Acțiunea noastră trebuie să pornească dela fieștecare Reuniune și din fieștecare centru unghiu românesc, în care o femeie frunțasă lua inițiativa.

În prima linie fieștecare Reuniune sau centru va depune ca bază o sumă de ajutorare, care va spori obolul tuturor ce se vor însira contribuiască pornind astfel colectarea pentru sfântul scop. Și cele mai minimale ajutoare primesc și vor fi de mare folos. Darurile pe 2 cor. să se publice.

Numai cu mijloacele materiale vom putea îngrijii și alina durerea, vom înlesni însănătoșirea celor porniți în focul gloanțelor și vom putea scuti și ajutama pe nefericiții copii și nețincioși bătrâni rămași acasă fără sprijin.

Iar concentrându-ne energia noastră vom putea face cele mai însemnate servicii pe

morala. Prin voință femeia este capabilă să săvârșească minuni. Astfel cu mic cu mare să înțelegim munca, același ce ne puse stâlp. Ești chiar la câmp și continuați lucrul la meserii, în comerț și intelectual pretutindeni în toate direcțiunile femeia este capabilă să înlocuiască și să facă serviciul în locul bărbatului dovedind rolul adevăratului feminin.

Fiecare Reuniune să lucre independentă în centrul său, punându-se în înțelegere cu instanțele și luând îndrumările Soc. Crucei roșii.

Nu descurajați femei române! Svântați-vă lacrimile de pe obraji supti de grije, — întăriți-vă inimile și înainte de toate cu tăria credinței noastre strămoșești, cu nădejdea în cel Atotputernic să pornim la Casa Domnului, implorând ajutorul său pentru biruința și pentru întoarcerea bună a oștirilor noastre.

Și pe urmă lozinca noastră să fie: La muncă, — la munca grea și serioasă cu care vom pregeți paturile de durere.

Brașov, în 22 Iulie 1914.

Maria B. Baiulescu,
președinta „Uniunii femeilor
române din Ungaria”.

Invățaturile războiului.

Viena, 4 August.

Cu toate că mobilizarea taie rane adânci în viața economică a statului, iar știrile despre rudenii și prietenii de pe câmpul de război se așteaptă cu nerăbdarea îngrijorării, popoarele din întreaga monarhia dau dovadă prin însuflețirea lor, că în imperiul habsburgic n'a perit încă cel mai nobil altruism: patriotismul.

În clipele aceste istorice, când monarhia a trebuit să tragă sabia, când pericolul războiului a bătut la ușa țării, au amuțit deodată toate divergențele dintre naționalități, s'au uitat neajunsurile zilnice și mizeria și idea monarhiei, în a cărei existență se părea că nu se mai crede, s'a manifestat cu prilejul mobilizării generale în chipul cel mai grandios. S'a înstăpânit însă totodată speranța, că sentimentul comunității nu va pieri deodată cu războiul ci va aduce roadele cele mai frumoase. Am fost în zilele din urmă martorii unor apariții cari le-am fi socotit de minuni sau cel puțin am fi tras la îndoială realitatea lor, dacă nu s'ar fi petrecut toate în fața ochilor noștri. Scenele de înfrățire între Germani și Slavi sunt la ordinea zilei și spiritul austriac unitar îi stăpânește pe toți încât ne face să uităm cu totul sgomotul luptelor dintre naționalități, ce se desfășurau numai acum două-trei săptămâni. Impăcarea aceasta dintre popoare pecetluită cu sânge nu poate să-și aibă sfârșitul după război. Se arată lămurit că popoarele sunt conștii, că ele sunt avizate una la alta. După un război victorios al Austro-Ungariei — și aceasta e părerea generală în capitala monarhiei — nu va mai exista nici o dificultate ca chestiile politice interne, cari au absorbit multă vreme cele mai bune puteri ale popoarelor și ceace i-a făcut pe dușmanii monarhiei să creadă, că imperiul ar fi copt pentru descompunere, — să se găsească o rezolvire mulțămitoare pentru toți. Iar când după război se va crea pacea internă, va trebui să se stabilească de cel mai fundamental și mai sfânt principiu, că *toți acei cari în fața dușmanului și a pericolului de moarte și-au împlinit datorita jertfindu-și viața să fie părtași la drepturi egale, iar selecțiunea de națiuni privilegiate și asuprite să nu mai poată exista.* Și nimeni nu se va mai îndoi atunci în puterea imperiului habsburgic.

Austriacus.

Franța.

Sedința parlamentului. — Cuvântul președintelui republicii. — Tulburări.

În fața situației externe extrem de grave, diplomația Franței a fost pe ziua de 4 August în febrilă activitate. Poincaré, președintele republicii, a adresat parlamentului francez următoarele:

Franța a căzut jertfa unei încălcări brutale. Înainte de ce s'ar fi declarat război, înainte de îndepărtarea ambasadorului german, pământul Franței a fost încălcat. Sunt mai mult de 40 de ani de când Francezii s'au străduit pentru promovarea dragostei de pace cu dorința de a i se satisface revendicările îndreptățite, de când consecvent a servit de model cum o putere mare trebuie să se poie în slujba intereselor de progres și a umanității. Nu i se poate imputa Franței nici un act, nici un gest, nici un cuvânt care n'ar fi servit cauza păcii și loialității. În ceasul luptelor serioase, Franța trebuie să accentueze că până în momentul din urmă a depus cele mai extreme silinți pentru ocolirea războiului. În dimineața zilei când noi și aliații noștri am consimțit pentru tratative sub auspiciile guvernului londonez, Germania a declarat război Rusiei, a pătruns în teritoriul Luxemburgului, a jignit națiunea belgiană, și a încercat, în decursul convorbirilor diplomatice, în chip astut să ne surprindă. Totuși, Franța, deopotrivă veghetoare și pașnică, era pregătită să săvârșească metoda mobilizarea trupelor de apărare a graniței. Îndrăzneța armată s'a ridicat ca un singur om pentru apărarea cinstei și steagului țării.

— Președintele remarcă spiritul de solidaritate al țării și-și exprimă admirația și încrederea popoului francez ce și-o pune în armata de pe uscat și de pe ape. Unită în simțire, națiunea franceză va fi secundată în acțiunile sale de Rusia aliată și sprijinită de loiala prietenie a Angliei.

Președintele camerei franceze a deschis ședința, în aceeași zi la ora 3 d. a. După ce exprimă regretul după dispariția lui Jaurés, dă cuvânt ministrului președinte Viviani. Asupra situației Viviani ține un expozeu diplomatic. Cetește actele cari mărturisesc despre legătura dintre Franța și Anglia.

Ministrul de finanțe pune pe baroul camerei mai multe proiecte de ale guvernului, între cari proiectul care *permite populației franceze din Alsacia și Lotaringia să intre sub steagul armatei franceze!* Toate proiectele sunt votate în unanimitate.

Președintele cetește *telegrama de simpatie a scupștinei sârbești* și răspunsul ce i s'a trimis.

Parlamentul exprimă încredere președintelui, Franței, guvernului, care nu mai e al unui partid, ci un *guvern al apărării naționale*. Viviani încheie astfel: „Încă odată să ne ridicăm pentru *mărtirea Franței nemuritoare!*” Deputații izbucnesc: „Să trăiască Franța!” — Președintele camerei îndreaptă un călduros salut Franței și armatei sale.

Cu acestea camera se închide pe timp nedeterminat.

Adresa președintelui e citită în *senat* de ministrul justiției Bienvenu-Martin. Senatorii întimpină adresa cu entuziaste strigăte de „să trăiască Franța!” Expozeul lui Viviani e citit și primit cu vii aclamații și de senatori. Sala de ședințe a senatului e părăsită cu manifestații entuziaste pentru Anglia, Rusia și Belgia...

Zile de groază în Paris.

Un inginer ungar care a sosit în zilele aceste din Paris la Budapesta a povestit unui ziarist din Budapesta clipele de groază prin cari au avut să treacă supușii austro-ungari în zilele când pe străzile capitalei franceze a răsunt îngrozitoarea alarmă: războiul!

În 31 Iulie după amiază — a spus inginerul — primisem o telegramă la fabrica, în care lucram. Telegrama cuprindea un singur cuvânt:

— Fug!

— În primul moment n'am înțeles ce vrea să zică aceasta, dar curând mi-a trecut ca un trăsnet prin gând, că de vre-o câteva zile proprietarul fabricii îmi aruncă priviri foarte neîncrezătoare. N'am spus la nime nimic, ci am plecat imediat la Paris, unde am sosit seara la gara de nord. Un zgomot asurzitor pătrundea în gară. Când am pășit pe stradă orașul îmi prezenta tabloul îngrozitor al revoluției. Străzile erau tixite de grupuri numeroase. Din toate părțile se auziau strigăte: *Jaurés asasinat.* Am înțeles imediat că trebuie să mă depărtez cât mai îngrabă.

„Trăiască războiul!” răsună din o parte, „Jos cu războiul! Piară Rusia! Asasini!” din alta.

Învălmășală înfiorătoare în toate părțile. Se ridicaseră baricade din omnibuse, trăsuri, mobile răsturnate de-a latul străzilor și în zgomotul infernal se azeau puscături de revolvare. Pe străzile Parisului izbucnise revoluția.

Muncitori și muncitoare alergau tipând pe străzi:

— *Vive la revolution!*

Șiruri de soldați dădeau salve după salve și țipetele răniților te făceau să-ți pierzi mințile. M'am refugiat îngrozit într'un hotel unde m'am închis într'o chilie și toată noaptea am stat veghiând, căci afară pe străzi fierberea par'că prindea tot mai mult foc. În zori de zi am grăbit la gară. Aci mi s'a spus că teritoriul Franței îl mai pot părăsi numai prin Suițera. Banii de hârtie nu mi i-au mai primit și de abia după multe rugări mi-am putut câștiga un bilet. Am fost îndesuit în vagonul din urmă, destinat pentru străini. Pe drum n'am mai putut căpăta nici de mâncare, nici de băut. Soldații au ocupat toate gările și ne respingeau cu haionetele.

Piară toți Germanii! It vom extirpa! — răsuna din toate părțile.

Călătoria noastră a ținut fără întrerupere de Duminică dimineața până Luni dimineața. Ruși de foame și torturați de clipele cele mai îngrozitoare am sosit la Belfort, unde se aflau în tabără la vre-o 80.000 soldați. Aci am fost dați jos din vagon și drumul de 3 kilometri până în Suițera am fost constrânși să-l facem pe jos.

Din Albania.

Voluntarii români. — Essad redivivus. — Obronicele balcanică. — Principele rămâne.

Marti 8 Iulie a. e., la orele 9 dim., a sosit a doua echipă de voluntari români, compusă din 300 inși.

Cei nou sosiți au fost bivucați împreună cu cei din echipa I-a, în corturi pe platoul „Pala”.

Miercuri după amiază la orele 5, M. S. regele însoțit de suita Sa, a trecut în revistă întreaga coloană de voluntari români, și a vizitat toate corturile precum și bucătăria, unde observând că fierbea mâncarea pe foc, a cerut să i se dea să guste din ea.

La plecarea din bivuc, — viu emoționat de grandioasa manifestație de simpatie făcută de voluntari și prea mulțămît de cele văzute în gospodăria bivucului român, M. S. regele — strângând cu căldură mâinile ofițerilor români, — a spus:

— Au revoir, Mon comandant Cristesco et capitaine Burchi!!

În noaptea de 9 Iulie, pe la ora 11, insurgenții au încercat să pătrundă în oraș prin pasul „Pala”, însă n'au isbutit să se apropie nici până la tranșee, caei au fost văzuți din timp. Imediat au început o canoadă strașnică, pornită din tunurile servite de voluntarii germani și dintr'o mitralieră de sub comanda plutonierului român Bădulescu Virgil.

Datorită alarmei dată de tunuri și mitralieră, focurile au început pe toată linia. Atunci căpitanul Cristesco comandă voluntarilor români înaintarea spre linia mașii ce mărșăluiau spre Durazzo.

Răsculații, neputând rezista focurilor repezi și bine îndreptate de Români, s'au retras la pozițiile lor și au încetat de a mai împușca.

Linistindu-se lucrurile, Români și-au reocupat pozițiile, rămânând în așteptarea altor evenimente.

Spre ziuă, locotenentul Burchi — care fusese însărcinat să cerceteze câmpul de luptă — a adus vestea că a dovedit 14 morți, uciși de șrapnele și de focurile mitralierei.

Din partea trupelor guvernamentale s'a înregistrat numai 1 mort și 2 răniți (malisori).

Vești cari nu par de loc exagerate spun că Essad Pașa a intrat în Albania prin portul Dulcigno, însoțit de 1 general, 2 maiori și încă alți 4 ofițeri, din armata turcă. Zvonurile acestea, prind aci multă vreme deoarece este destul de cunoscută dorința arzătoare a lui Essad Pașa, de a pune mâna pe tronul Albaniei.

Tratatul cu rebelii n'au ajuns până în prezent la nici un rezultat satisfăcător.

Ultimul răspuns al răsculaților dat ministrilor plenipotențiarilor ai puterilor este următorul:

„Prințul de Wied este nebun!! Și cum „de nebun” ne oprește să permitem pe tron un nebun, nu vom rege pe prințul de Wied!!”

Din aceasta se înțelege ușor, că sunt niște inconștienți atâtați contra prințului de Wied de care se voesc să pescuiască în apa tulbură a Albaniei!

Cu tot răspunsul fanatic al răsculaților M. S. este

ferm decis să nu abdice; pentru că astăzi se află în cea mai plină siguranță.

Durazzo nu poate să cadă în nici un chip.

Și iată de ce:

În Durazzo — în timpul de față — sunt 5000 (cinci mii) luptători credincioși M. Sale și hotărâți să lupte pentru tron până la ultima picătură de sânge. Căci nimeni nu se poate îndoi de albanez, când el zice: „Bes-a-bes”! Apoi în jurul orașului sunt tranșee și garduri foarte sistematic executate. Pe înălțimi sunt 19 tunuri moderne și 30 mitraliere. Iar forma orașului este o peninsulă. Dela Nord spre Est între munții amici și inamici se află o mlaștină plină de reptile. La Est, Sud și Sud-Vest este Marea, în care veghează vasele flotei internaționale. Există o singură limbă de pământ prin care ar putea intra răsculații în oraș, prin pasul „Pala”. Însă și această toamnă se exclude. Pentru că în dreapta pasului — destul de strâmt — păzește la punctul numit „Poarta Romană” vasul torpilă închiriat de guvernul albanez. Iar în stânga trecătoarei se află gigantul munte „Bisht-i-Pallés” pe care se află instalate tunuri și mitraliere. (Cor.)

Războiul.

Manifestul regal.

— Cătră armată! —

Oștenii tuturor popoarelor mele grăbesc însufleșiți sub flamură și steaguri. Contingentele corpurilor de armată se întregesc mai curând decât se credea. Bravii mei soldați își dau bine seama, că avem să respingem un atac al urei inverșunate, și că, împreună cu aliatul nostru, luptăm pentru o cauză dreaptă. Credința cătră cea mai înaltă căpetenie ostășească a voastră și cătră patrie, vă ține strâns laolaltă. Voi, vitejii mei, plecați cu fruntea ridicată în fața războaielor crunte. Aduceți-vă aminte de strămoșii voștri, cari în atâtea și atâtea lupte și navele au înălțat steagurile, ducându-le la izbânde glorioase. Urmași calea lor, în vitejie și statornicie, dovediți dușmanilor, ce fapte sunt gata să îndeplinească popoarele mele, pătrunse de caldă iubire de patrie, umăr la umăr unele cu altele. Binecuvântarea Domnului să fie ou vol, bravi ostași, Domnul-Dumnezeu să vă călăuzească spre biruință și spre glorie.

Viena, 6 August.

FRANCISC IOSIF.

Declarația de război, către Rusia.

Iată nota oficială, pe care ministrul nostru la Petersburg avea să o prezinte guvernului rusesc, în ziua de 5 August:

„Considerând atitudinea amenințătoare manifestată de Rusia în conflictul Austro-Ungariei cu Serbia, considerând apoi faptul, că Rusia, după cum ni se comunică din partea cabinetului din Berlin, în urma aceluși conflict a crezut de cuviință să înceapă ostilitățile contra Germaniei, iar Germania este, în urma acestui fapt, în stare de război cu Rusia, — Austro-Ungaria se consideră deasemenea în stare de război cu Rusia”.

Biruință asupra Rusilor.

(A. T. U.) Pe granița rusească, la orașele Svidder și Grodkenn, cavaleria rusească a dat să străbată pe teritor german. A fost respinsă. La Soldau asemenea a fost respinsă o coloană de cavalerie, și gonită până la lincoala de Meidenburg. Rușii au avut mari pierderi.

Bulgaria și România.

București 23 Iulie v. Cercurile oficiale bulgare și-au exprimat dorința că Bulgaria e gata să ducă o politică de acord cu România, orice curs ar lua desfășurarea evenimentelor internaționale.

Știri mărunte.

(A. T. U.) Sârbia a declarat război Germaniei.

— Conte Schön, ambasadorul Germaniei la Paris, și-a părăsit postul, întorcându-se la Berlin Miercuri seara la orele 10.

— Știrea despre nimicirea portului Kronstadt, prin flota germană, „N. Fr. Presse” a primit-o dela biroul ministrului nostru de externe, dar cu oarecari rezerve.

— Vapoarele franceze din arhipelag nu îndrăsnesc să iasă la largul mării, de groaza unui crucișător german, care, se zice, pândeste în Mediterană, nu departe de Dardanele.

— Declarația de război a Germaniei, către Belgia, s'a predat Miercuri seara la orele 8, guvernului din Bruxela.

— La Zemlin au fost împușcați spioni Sârbi, cari dădeau semne cu flacări, de pe teritor maghiar.

— Se anunță din Kopenhaga, că la Sund au fost zărite două submarine germane, cari, probabil, stau pază la intrarea mării baltice.

Trupe germane ocupă localitatea Briey.

Agenția Wolf anunță: Trupe germane au ocupat localitatea franceză Briey, care zace spre nord-est dela Metz.

Pierderile Rușilor.

Agenția Wolf anunță: Cavaleria rusească a încercat să treacă granița germană la Swiddern spre est dela Johannisburg și la Grodken, între Lautenburg și Soldau. Trupele germane i-a respins însă pe Ruși și la Soldau au făcut prizonieră o brigadă din cavaleria rusească, care fiind fugărită a mai suferit încă mari pierderi lângă Neudenburg.

Neutralitatea Italiei.

Roma. — Comunicatul oficial despre neutralitatea Italiei e următorul:

„Deoarece mai multe puteri europene sunt în război între olaltă, iar Italia e în legături de pace cu toate țările cari se războiesc, datorința guvernului regal, a cetățenilor și a oficiilor regatului e, ca în înțelesul legilor în vigoare și al dreptului internațional să păzească îndatoririle neutralității. Cel ce calcă aceste îndatoriri, va îndura urmările faptei sale, după dispozițiile penale ale legii”.

Baronul Flotow, ambasadorul german a declarat la ministerul de externe, că toate știrile despre încălcări de frontieră din partea Germanilor, sunt neadevărate, în schimb e adevărat că încălcările de graniță și violarea dreptului internațional s'a întâmplat din partea trupelor franceze. A declarat totodată că în astfel de împrejurări, părerea guvernului german e, că pentru Italia o sosie acum „casus foederis”.

Ministrul de externe italian a repetat declarația de neutralitate, și a răspuns că simple incidente de graniță, din ori ce parte ar veni ele, nu-s motive cari să poată fi privite de Italia drept „casus foederis”.

Din isvor semioficios se spune, că pentru Italia cazul de alianță n'a sosit încă și din motivul, că declarație de război nu s'a făcut până azi. Afară de asta guvernul italian s'a convins că trupele franceze n'au outut încălcarea frontiera germană, deoarece au fost retrase cu zece chilometri înăuntrul țării, tocmai ca să poată fi ocolite astfel de incidente.

România și puterile centrale.

Viena. — Precum s'a mai anunțat, România asemenea Elveției a hotărât să-și anere în caz de lipsă neutralitatea.

Cum se poate întâmpla ca un stat neutral să fie atras și el în război, ne-o dovedește exemplul Belgiei, care în urma încălcării neutralității ei din partea Germaniei, a ajuns în stare de război cu acest imperiu.

Se înțelege dela sine, că în clipa, când România ar ajunge în luptă cu trupele rusești, cari i-ar trece granițele, prin aceasta s'a stabilit dela sine legătura de alianță între Regatul Român și puterile centrale.

Știrea aceasta e din cel mai autentic izvor diplomatic.

Bilete de bancă de câte două coroane.

Viena. — Consiliul superior al Băncii Austro-Ungare în ședința sa de ieri a hotărât emiterea unor bilete de bancă (bancnote) de câte două coroane.

Impăratul Wilhelm cătră flotă și armată.

Berlin. — „Marineverordnungsblatt” aduce următorul ordin de zi al împăratului, dat cătră armata și flota germană:

„După o muncă pașnică de patruzeci și trei de ani chem la arme astăzi poporul destoinic de a le purta.

Trebuie să ne apărăm împotriva unui atac josnic, cele mai sfinte comori ale noastre: patria și vatra părintească.

Vrăjmași jur împrejur! Acesta-i semnul caracteristic al situației. O luptă grea și jertfelnică duh războinic trăiește încă în poporul german, acel năvalnic duh războinic, care isbește pe dușman unde-l găsește și cu orice preț, și care din vremi străbune încă a fost spaima și groaza vrăjmașilor noștri.

Mă incred în voi, soldați germani! În fiecare dintre voi trăiește aprinsul și neînvingătorul dor de biruință. Fiecare dintre voi, știe muri ca un erou, dacă așa trebuie să fie.

Gândiți-vă la întreg trecutul nostru de mărire! Gândiți-vă, că sunteți germani! Dumnezeu să ne ajute!

Berlin-Palat, 6 August 1914.

Wilhelm.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 7 August 1914.

INIMĂ ROMÂNEASCĂ. Ni se scrie: „Deosebită laudă merită o însemnată grupă de dame „române din frumoasa comună bănățeană „Soborșin” cari între cunoscutele împrejurări au buna voință de a se osteni și a întâmpina toate trenurile ce trec pe linia Budapesta—Arad—Albalulla — împărțind dela vagon la vagon mari cantități de poame, pahare cu limonadă, sticle cu apă, dând soldaților călători urându-le succes strălucit și să se reîntorcă sănătoși.

Una dintre dame — pe semne președinta — a zis: „Doamnele mele la trenurile de dimineață să vă pregătiți și cu pâine și slănină, eu nu voi putea lua parte.” — Ar fi de dorit ca și alte dame să urmeze acestea pilde frumoase. — Ivan, serg. major.

„Liga patriotică”. Ni se scrie din București: „Odată cu remiterea notei monarhiei Austro-Ungariei la Belgrad, s'a ivit pe buzele tuturor din țară „ce facem?”

Atunci o mână de oameni în cap cu distinsul avocat Policrat au constituit o ligă patriotică cu scopul de a lucra în vederea marelor evenimente istorice ce se desfășoară în bătrâna Europă și care au înrăurire asupra țării noastre. Cunoscutul naționalist Policrat pătruns și călăuzit de un patriotism înălțător, a pus la dispoziția micilor și acelor ce simt românește ca să răsără din strada Corăbii, dând ligei patriotice impulsivitatea convenită.

Liga patriotică se bucură astăzi de încrederea opiniei publice, iar guvernul ține cont de aspirațiunile ei. Chiar d. prim-ministru Brătianu a primit într-o lungă audiență pe inimosul avocat Policrat cu care a discutat asupra activității ligei și atitudinii ei în fața gravelor evenimente ce ne vor surprinde dintr'un moment într'altul.

Onoare dlui avocat Policrat, care în asemenea momente grave a știut să îmbrățișeze cauza națională împreună cu colaboratorii săi.”

Războiul european era inevitabil.

În cercurile diplomatice dela Constantinopole, războiul era sigur. Ambasadorul Germaniei spusese aceste însemnate cuvinte:

„Noi vom războiul fiindcă este momentul să limpezim situația; cu siguranță că vom fi învingători. Trebuie să zdrobim slavismul care se pregătește cu îndârjire pentru un război de stăpânire. Acuma Germania și cu Tri-

la Alianță sunt absolut superioare ca forțe militare. Este dar momentul să primim războiul.

Libau sunt trei cetăți de pe teritor rusesc asediata de armata germană cu succes — după informațiile ce le publică agenția Wolf. În linii generale iată și istoricul acestor 3 cetăți:

Libau, oraș în guvernământul rusesc Kur-land, așezat pe coasta Mării de est, este un însemnat punct de circulație a trenurilor și are cam 68.000 locuitori. Majoritatea populației e germană. În ultimul timp începea să devină un centru industrial.

Libau are un port comercial și dela 1893 și un port de război și este așezat la 78 kilometri depărtare de granița germano-rusă. E cunoscut din istorie că Libau a fost fortificat de Carol al XII-lea în 1701 și a fost ocupat în 1812 de Macdonald.

Constochau este așezat în guvernământul rusesc-polonez Petricau, la 18 kilometri depărtare de granița sleziană, pe linia Warșovia-Viena, și numără 46,000 locuitori.

S'a ridicat la însemnătate prin mănăstirea ordului de eremiți al sftului Paulus, cercetată de sute de mii de peregrini. Această mănăstire posedă renumitul chip al Fecioarei Maria, pictat pe lemn de cipres, împodobit cu scumpe opale și venerat nespuse de mult de poporul rusesc. În decursul timpului chipul a suferit unele ravagii, podoabele i s'au furat, și abia acum 3 ani a fost reconstituit și reimpodobit.

Fiind puternic fortificată, mănăstirea în 1865 a fost în stare să opună o strajnică rezistență asediării regelui Carol Gustav al Svediei. Timp de 38 de zile, 70 de călugări și 150 de soldați au stat împotriva alor 10,000 de Svedieni.

Calici, oraș din guvernământul rusesc cu aceeași numire, este așezat la o depărtare de numai câțiva kilometri de granița germană și numără 25,000 locuitori. Calici e unul dintre cele mai vechi orașe ale Polonilor. Istoria ne e relatată în o mulțime de însemnări. La 1343 acolo s'a încheiat pace între Poloni și statul ordului prusian; la 1706 a biruit acolo Menchicow cu trupe rusești, polonești și germane din Saxa pe generalul svedian Mardefeld; la 1813 Rușii au învins un corp de armată francez-german; în același an s'a încheiat între Prusia și Rusia o alianță ofensivă și defensivă...

„Basarab” în Budapesta. Remorcherul român „Basarab”, care a avut un rol așa de important, transportând supușii austro-ungari dela Belgrad la Zemun și pe cei Sârbi dela Zemun la Belgrad în întâiele zile după declarația de război, a sosit acum la Budapesta. Remorcherul a trecut din Belgrad cam 1000 de refugiați între 26 și 28 Iulie. Căpitanul Mihail Protopopescu a făcut din îndemn propriu serviciul aceasta, căci îndrumări nu primise de nicădea. D. Protopopescu e om tânăr, abia de 30 de ani. A fost decorat în mai multe rânduri. O decorație a primit-o, când a prins și a luat sub scutul stindardului român pe rezvrătiții chirasatului rus „Kneaz Potemkin”, pe cari îi urmăria întreagă flota rusească. Dânsul a fost cel dintâi care a văzut vasul rusesc în noaptea de 21 Iulie 1905. Îndată l'a urmărit și ajungându-l a provocat matrozii să se predea. A scoborât apoi drapelul rusesc de pe catarat, și în locul lui a ridicat pe cel românesc, apoi a pus în siguranță pe bieții marinari zdrobiți și de altfel de oboseală, de foame și îngrijorare, cari apoi, afară de doi inși nici nu s'au mai întors în Rusia.

Socialiștii români. Ni se scrie din București cu datul de 21 Iulie! Astăzi are loc la Sinaia consiliul de coroană care va discuta asupra atitudinii României în actualul război european. Se crede că deocamdată România va păstra neutralitatea, luând unele măsuri militare dictate de împrejurări. Nu e exclusă posibilitatea unei mobilizări față de precepțarea evenimentelor politice care zguduie întreaga societate omenească.

În țară suflă de câtăva vreme un vânt pestefimțos și periculos neamului, acela este vântul socialismului, care socialism împănă de drojdia străină aduce azi cel mai mare rău țării prin greve și întruniri antipatriotice. Și în Germania există socialism, dar cu diferența că socialiștii germani se unesc cu naționaliștii și toți laolaltă luptă pentru prestigiul și demnitatea țării și neamului lor.

Din nenorocire presa românească din țară

este acaparată de străini, jidani și greci, cari neavând focul sacru al patriotismului, scriu cum le dictează interesele și câtuș de puțin după pulsul inimii, cari azi trebuie să iec locul rațiunii.

Exemplul ni l'a dat comunicatele fără de rost ale jidanului Fermo dela Univers, cari au produs discreditarea ziarului în publicul românesc, care judecă altfel decât cel străin. Cr.

Puterea armată a Belgiei. Conform intențiilor guvernului belgian, Belgia ar avea în caz de război 100,000 soldați împărțiți în 4 armate și 2 divizii de cavalerie, la aceste se mai adaug trupele de cetate și cele auxiliare. Afară de aceasta în Belgia mai există garda civilă pentru siguranța mobilizării, comunicațiunii și a fortărețelor. Cea mai puternică cetate a Belgiei e Antwerpen, care a fost în anii din urmă cu totul modernizată. Noile întărituri sunt la o depărtare de 15 până la 18 kilometri dela Noyau și periferia exterioară e de 132 kilometri. După socoțile belgiane aceste întărituri se pot apăra timp de 12 luni împotriva la o armată de 300,000 de oameni, reclamând numai 80,000 până la 100,000 oameni. De prezent garnizoana cetății are numai 45,000 de oameni. Pentru împiedecarea înaintării armatelor străine prin valea Maas au fost ridicate la Lüttich și Namur și o mulțime de cetățui. Trupele din aceste întărituri s'ar urca la 35,000 oameni. Lüttich a fost întărit în 1888-91 începând dela Brialmont cu un circuit de panceră, la o depărtare de 6-9 kilometri dela oraș. Intreg circuitul are o lungime de 50 kilometri. În același timp a fost întărită și cetatea mai veche Lamur. Periferia întăriturii Namur e de 41 chilometri și zace la o depărtare de 4 până la 9 kilometri dela oraș.

Chemarea sub drapel a supușilor turci din Ungaria. Consulatul imperial otoman din Budapesta a lansat un apel către toți supușii otomani de pe teritoriul Ungariei obligați la serviciul militar să plece *imediat* la trupele respective. Mobilizarea a fost proclamată în 3 August. Sunt scutiți de serviciu militar cei aparținători corpului 7 de armată precum și cei aparținători diviziilor 21 și 22.

Nou comandant de corp. Maj. Sa monarhul nostru a numit pe arhiducele *Iosif Ferdinand Salvator* comandant al corpului 14 de armată și general al armatelor dela Insbruck, precum și comandant al Landwehrului din Tirol și Voralberg.

Polonia rusească. Printre populația Poloniei rusești s'a împărțit un manifest al partidului independenței, în care se spune că, în momentele acestea, tot poporul polonez trebuie să se ridice împotriva celui mai mare dușman al Polonilor. Orice urmă de stăpânire a Rușilor în Polonia trebuie nimicită; fiecare trebuie să se pregătească cât mai curând contra Rusiei pentru ca în momentul când primele răscoale în Polonia rusească vor izbucni, toată lumea să fie gata de lucru.

Flota grecească. Flota grecească compusă din 20 de unități, s'a concentrat la Pireu.

Trupele engleze din Egipt. După știrile cari se primesc din Cairo, trupele engleze din Egipt s'a deplasat în spre nord-vest, spre a apăra canalul Suez.

Vapoarele germane la Suez. Vapoarele germane cari au sosit la Suez venind din Marea Roșe, au primit ordin să nu se aventureze în Marea Mediterană.

Intervenția Papei. A. T. Italiană anunță din Roma: După informațiunile primite din sursă competente, suntem în măsură de a afirma că Papa, în fața pericolului de a se agrava conflictul între Austria și Sârbia, se decisese să intervie pentru a se da o soluțiune pacifică diferendului, fie pe lângă guvernul din Viena, în baza marelui influențe de care se bucură Vaticanul la Curtea vieneză, fie pe lângă guvernul din Belgrad, date fiind bunele relațiuni și simpatia ce a câștigat-o Vaticanul în urma încheerii favorabile a concordatului între Serbia și Vatican pentru protecțiunea Sârbilor catolici. Putem afirma de asemenea că erau chiar redactate punctele principale care formau argumentele intervențiunii pe lângă cele două guverne, când prezentarea notei austriace la Belgrad și atitudinea energică și nestrămutată a Austriei

exprimată în aceasta, a făcut Vaticanul să renunțe demersurile plănuite ne mai având speranță de a fi cu folos.

Mine plutitoare pe Dunăre. Prefectura din Orșova a făcut cunoscut prefecturii din T.-Severin, că 6 mine plutitoare au scăpat pe Dunăre. S'au luat măsuri de urgență pentru a împiedeca ciocnirea minelor de monitoarele românești.

Atitudinea Greciei. Se anunță din Atena: Consiliul de sub președinția regelui a cercetat cu amănunt situația Greciei în urma războiului european și a hotărât să păstreze atitudinea de până acum și anume: Grecia nu se va amesteca în conflictul austro-sârb. Totuși, consiliul de miniștrii a hotărât: în cazul când un stat balcanic ar voi să profite de situația actuală modificând statul quo al Greciei, în urma tratatului din București, Grecia, de acord cu celelalte state interesate la menținerea tratatului din București, se va opune atunci la o atare încercare.

După achitare. Scenele cari au urmat după achitarea dnei Caillaux, au fost din cele mai tumultuoase. Dna Caillaux însoțită de câțiva prieteni s'a strecurat printr'un gang, de acolo s'a urcat în automobilul ei și s'a dus acasă. Un reporter dela „Le Matin” descrie după cum urmează scena:

E ora 11 seara. Suntem în galeria care dă în apartamentele dnei Caillaux. Valeții ocupați aleargă de ici colo. Sonerii electrice răsună; una din ele mai imperioasă sună la fiecare minută: telefonul. Și se aud glasuri potolite, glasuri care zilele astea erau sunete tăioase:

— Tu ești dragă! O, mersi, mersi!

Sosesc scrisori cari se îngrămădesc; sosesc și primele flori. Un dejun intim adunase sub „lampa familiară” cum se spunea altădată, pe stăpânii casei și prietenii cei mai intimi. Sunt acolo în jurul dnei Caillaux, fostul șef de cabinet al ministrului de finanțe, d. Ceccaldi, dna și d. Hesse. Dna Caillaux într'o rochie de voal albastru, aerian, ne primește. Temerile ultimelor săptămâni trecute, lungile încercări nu par să fi lăsat pe fața ei urme adânci. E femeie de lume, stăpâna casei care și-a revenit, care primește oaspeții cu un farmec făcut din grație și suris.

— „Spiritul meu e cam rătăcit la ora asta, ne spune ea, și e legitim. Ca o orbire, așa-mi amintesc de ziua de azi care părea că nu se mai sfârșește. În ureche-mi cântă fraze sonore, frazele pe cari le pronunța d. Labori. Ca într'un vârtej aflai că sunt achitată, m'am regăsit apoi afară, pe urmă la mine acasă, toate s'au petrecut ca 'n vis...”

Sprîjinit pe spatele fotoliului pe care stă d. Caillaux fostul președinte de consiliu, cam palid, cu nervii distinși, după marea sfortare a ultimelor zece zile, o ascultă. Privirile lui rătăcesc pe micile divinități egiptiene și scarabeii ciudați din salon.

Multumeste vizitatorilor și le anunță că în curând va pleca cu dna într'o lungă călătorie.

x **In atențiunea bolnavilor!** Balsamul Mittelmann pentru stomac încetează în scurtă vreme lipsa de apetit, incuierea scaunului, durerile de cap, cărceii de stomac, arderea de stomac, apoi tot felul de boale de intestine, luând de 3 ori pe zi, înainte de mâncare, câte o lingură cafea. **Prețul 2 coroane.** Pregătește și expediază: **Eugen Mittelmann, farmacie la „Leul de aur” în Ungvár, str. Nagyhid-u. (Mj 1621)**

CEL MAI BUN LOC DE RECREARE ÎN ARAD sunt scăzile dela Murăș „Nedun”.

Buffet. — Scăzli calde de aer și soare. (Ne 2255.)

x **Institutul diagnostic al Dr.-ului Kozmuța** (aflător în Budapesta VIII. Mária u. 30, la imediată apropiere de clinica centrală. Casă privată cu grădină. Telefon urban József 42 08) e uncul institut în Ungaria, care se ocupă exclusiv cu constatarea diferitelor morbu- mai grele și complicate ca: boale interne, de rinichi, de piept, venerice, urologice, boale femelești și de copil etc. Institutul pe lângă instalațiile și laboratoarele medicale mai are și 10 camere mobilate pentru pacienți deci foarte acomodată pentru publicul din provincie. Pentru boalele de piept și venerice institutul are secții separate.

Deslușiri și amănunte dă cu plăcere direcțiunea institutului. Ko 2149

Redactor responsabil: **Constantin Savu.**

Prospect.

Internatul cel nou din Braşov

pentru elevii şcolilor româneşti (gimnaziu, reale, comerciale) din Braşov s'a deschis în 1 Septembrie 1912.

Clădirea e impozantă, aproape de şcoală şi are:

- sale spaţioase şi luminoase de dormit (cu paturi de fier, cu somieră şi saltea).
- sale luminoase de studiu.
- sale separate de mâncare (sofragerii).
- coridoare spaţioase, închise, luminoase.
- conduct de apă (din izvoare de munte).
- local propriu de baie cu duşuri.
- încălzire centrală (calorifer).
- infirmirie (spital) în grădină.
- grădină mare cu pomi.
- cât mai curând: lumină electrică.

Elevii internatului capătă:

- hrană bună şi igienică.
- sprijin la prepararea lecţiilor.
- baie.
- tratament medical.
- supraveghere, lăsându-li-se însă peste zi şi libertatea cuvenită.

Internatul e proprietatea şcolilor şi bucătăria se conduce în regie proprie.

Taxa de 1 elev e 700 cor. pe an şi se plăteşte în 4 rate anticipative, eventual şi lunar.

Condiţiunile de primire. Cererea de primire se va da până în 15 Aug. n. şi va fi însoţită de următoarele acte:

1. ultimul testimoniu şcolar.
2. act de naştere.
3. act de revaccinare (numai pentru elevii claselor I—IV. gimn. şi reale.)
4. atestat medical, că elevul e sănătos.
5. declaraţiune legală, că părinţii se supun normelor cuprinse în regulamentul internatului şi admit în caz de proces competenţa judecătorei din Braşov.

Fiecare elev va aduce cu sine:

- 6 cămăşi de zi.
- 4 cămăşi de noapte.
- pantaloni de baie.
- 6 ismene.
- 12 batiste.
- 12 părechi de ciorapi.
- 6 ştergere.
- 3 cearceafuri de pat.
- 1 plapomă cu nasturi.
- 3 cearceafuri de plapomă cu găuri pentru nasturi.
- 1 pernă de cap.
- 4 fete de pernă.
- perie de cap, de dinţi, de haine, de gheţe, peptene des şi rar, săpun.
- 2 părechi de gheţe şi pantofi de noapte.
- 6 şervete de masă şi câteva cărpe de praf.
- chiptul şi uniforma obicinuită la şcolile noastre din Braşov. (Aceste se pot comanda după înscriere. Chiptul e obligat dela cl. III. în sus, iar uniforma dela cl. V.)

Toate aceste lucruri trebuie consemnate într'un inventar scris în 2 exemplare.

Părinţii vor însemna cu arnicia roşu *rufele* şi *hainele*, cosând pe ele numărul, ce se va da deodată cu răspunsul de primire. Rufe defectuoase (sdrănuite) nu se primesc.

Pentru asigurarea locului în internat se cere plătită momentană a taxei pe una sau mai multe luni. Orice epistole precum şi banii se vor trimite *la adresa: Ioan Petrovici*, profesor gimnazial, Brassó (Braşov), Str. Prundului 39, care va da toate informaţiunile şi desluşirile necesare.

Ca să nu fie nimenea expus de a fi refuzat în timpul ultim, e bine ca cererea de primire sau cel puţin de prenotare, să se trimită cât mai curând!

Direcţiunea internatului

(Strada Prundului ---
Porond u. Nr. 39.)

(I 2272—6)

(Re 2231)

Apare în fiecare Sâmbătă.

EDIȚIA DE LUX.

Pe un an . . . lei 10—
Pe o jumătate an . . . 5—
Pe 3 luni . . . 2-50
Nu se vinde cu numărul.

EDIȚIA POPULARĂ.

Pe un an . . . lei 5—
Pe o jumătate an . . . 2-50
Pe 3 luni . . . 1-25
— 10 bani numărul. —

Peste hotar abonamentul se urcă cu lei 2-50 pe an la amândouă edițiile.

Redacția și Adminisirația:

BUCEUREȘTI, Calea Victoriei Nr. 41, Catul IV
(Ascensor). — TELEFON: 42—16.

Abonații ei devin, din număr în număr,

mai cumiști,
mai veseli,
mai drăguți.

Cereți număr de probă gratuit
41, Calea Victoriei în București.

LIBRĂRIA ȘI TIPOGRAFIA „ȘCOALA ROMÂNĂ” DIN SUCEAVA

caută un

funcționar comercial

serios, capabil și cu însușiri recomandabile în etate de 23—24 ani. Salar lunar între 120—150 cor. Timpul intrării în serviciu 1—15 August. Respectivul are posibilitatea să avanseze și la postul de conducător al acestui institut. — Ofertele însoțite de atestate copiate, de certificatul de naștere și de fotografie, să se adreseze librăriei „Școala română” Suceava (Bucovina). (So. 2254)

NIC. VINTILA

cea mai excelentă ascuțitorie artistică și pentru scobit în Ardeal, cu putere electrică.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public că am înființat în SIBIU (Nagyszeben), str. Cisnădiei 43.

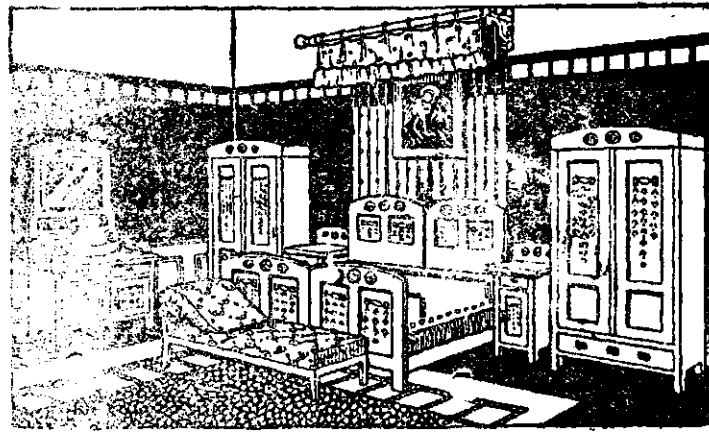
o ascuțitorie pentru cuțite artistică și de scobit, atelier pentru nichelare și galvanizare, după cerințele cele mai moderne, unde se execută totfelul de lucrări în această branșă; execut aparate medicale, ascuțesc și nicheliez. — Pentru ascuțirea bricelor, foarfecilor și mașinelor pentru tunderea părului și barbei ofer garanția cea mai mare.

VI 1277

6 buc. briciuri trimise spre ascuțire retrimitea acasă o fac pe cheltuiala mea proprie. Nichelări, ascuțiri, reparări, lucrări de cuțitar, șlefuir de sticlă pentru optică, se execută pe lângă garanția, cu prețuri ieftine. — Obiecte veritabile de oțel englez și suedez cu prețuri ieftine.

STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile VÂRȘET. strada Kudritzner numărul 44—46.

Cea mai renumită
mare fabrică de mobile
din sudul Ungariei (Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de pianе excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut. — (Sa 113)

HOTEL „BOULEVARD”

SIBIU.
NAGYSZEBEN.

Zidit din nou s'a deschis în 1 Mai 1914. Este situat în cel mai oerocet și mai frumos loc în oraș. Priveliște admirabilă. 60 camere elegante moderne. Încălzire centrală, electricitate, apă caldă și rece, lift, garaj p. automobile, automobil la fiecare tren. Restaurant propriu excelent.

Roagă binevoitor sprijin arendatorii:

HAYDEKER și KASPER.

Gamere dela 3 cor. în sus.

Ha 2187.

In atențiunea negustorilor!

Acoperirea trebuințelor de ciocoladă și zaharicale pentru prețuri de fabrică. :: ::
In depozit: Kugler, Heller, Túrth și Manner. :: ::

GÁBOR MIKLÓS Arad,
Piața Andrássy, colțul Salacz utca
Telefon 1059. Telefon 1059.
(Ga 2270)

refuri
tine!

(Ba 2207)

Garanță
pe 10 ani

Mașină familiară de cusut Cor. 75
Mașină de cusut cu luntre rotundă Cor. 130
Mașină bobbin central. . Cor. 140

Pentru plățiri în rate cu 12% mai scump.

Bielele, gramfoane, părți separate la acestea. — Pețuri de fabrică, cu garanță. — Numai articlile de primul rang.

BAUMGARTEN GÉZA, Marosvásárhely.

Atelier pentru vopsirea de stoffe, tort și blane, curățire chimică și spălătoare cu aburi.

KOVALD PÉTER és FIA

BUDAPEST,

atelier și prăvălie principală în VII.,
SZÖVETSÉG UTCA 25—37. szám
TELEFON: József nr. 18—00 și József nr. 15—71.

Secție postală deosebită p. comandele din provincie. Stabilimente colectoare în toate părțile capitalei. Reprezentanți în cele mai multe orașe din provincie.

Kovald colorează și curăță!

Ko 1612

ADOLF ZIEGLER

PIETRAR Sibiu-Nagyszombat str. Sării 37.

Atrage atențiunea on. public din loc și provincă asupra magazinului de **pietre mormântale** și atelierului de pietrărie.

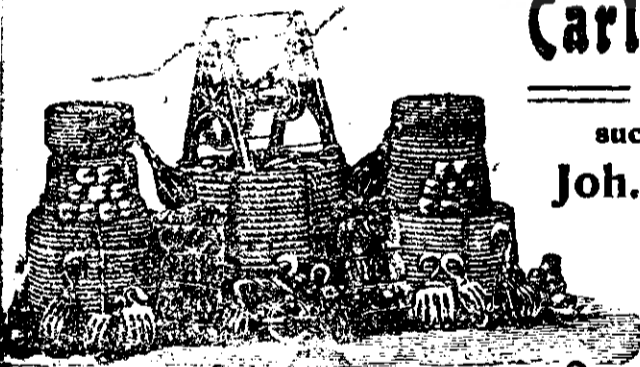

Bogat asortiment de monumente mormântale de marmoră de Carrara, granit, sienit porfir, labrador etc. — Execut totfelul de lucrări de pietrărie și sculptură în piatră, după orice desen, precum și monumente mormântale, a. Treime, cruci pe lângă drum și lucrări de piatră pentru clădiri, în stilul cel mai frumos și modern. Renovarea și aurirea monumentelor vechi mormântale se execută prompt și ieftin. — Prospecte și desenuri la dorință trimet gratis și franco.

Zi 1961

Carl Stürner

funar
succesorul lui
Joh. Ongert's
SIBIU
Hermannstadt
Saggasse 22.

Oferă lucrări de cânepă curată: funii pentru transmisiuni, funii pentru care, legătoare, ștreanguri, căpește, cingătoare ațe pentru rolete, ață pentru saci etc.

MARE ASORTIMENT DE AȚE ȘI FUNĂRII.

Revânzătorii primesc rabat! Su 2069

Dacă voești

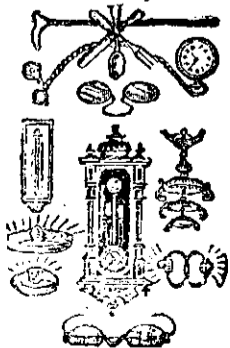
să cumperi bijuterii moderne și veritabile, adresează-te firmel:

Slepák A.

bijutler, ceasornicar și auritor

MAROSVÁSÁRHELY, Széchenyi-tér nrul 41.

Magazin de ceasuri diverse, de aur, argint, oțel, nichel p. buzunar și ceasuri cu pendulă. — Bijuterii fine și Brillante, obiecte de lux veritabile de argint și argint de China, obiecte optice.

In marele meu atelier se execută totfelul de bijuterii și se reparaază cu specialitate bijuterii și ceasuri. — Prețuri convenabile, serviciu prompt. Se 2072

CEL MAI MODERN INSTITUT TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN UNGARIA ȘI TRANSILVANIA

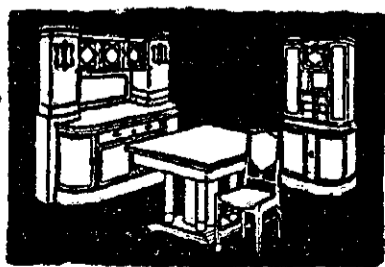
„CONCORDIA”

SOCIETATE PE ACȚIUNI
ARAD, STR. ZRINYI NRUL 1/a.

Fîind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie, ca: *mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat olișeie*, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare totfelul de *opuri, reviste, foi, placate, registre, tipărituri pentru bănoi și societăți, precum și tipărituri advocaționale, învătări de logodnă, cununie și pentru petreceri*. Anunțuri funebrale se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucrări de aceasta branșă dela cele mai simple până la cele mai fine. — Executare promptă. — Prețuri moderate.

Hinger József

tâmplar pentru edificii și mobile
Alba-Iulia, (Gyulafehérvár) str. Séchenyi nr. 10.
==== (Casa proprie). ====

Pregătește orice lucrări din acest ram atât noi cât și reparaturi; lucrări pentru clădiri, aranjamente complete pentru școale, bisericel, locuințe, birouri etc., din material bun și uscat după model sau din combinație proprie. — Prețuri convenabile, serviciu coulant se garant.

(Hi 1280)

